

బాల మరియు కౌమార శ్రామికుల (నిరోధం మరియు నియంత్రణ) చట్టం, 1986.

(యాక్టు నెం.61, 1986వ సంవత్సరం)

అన్ని వృత్తులలో పిల్లల నియామకాన్ని నిషేధించడానికి మరియు ప్రమాదకర వృత్తులలో మరియు కార్యక్రమాలలో కౌమారుల నియామకాన్ని నిషేధించడానికి మరియు దానితో అనుసంధానించబడిన విషయాలలో నిషేధించడానికి ఒక చట్టం.

పార్టు I

ప్రాథమిక భావన

1. సంగ్రహ నామము, విస్తరింపు మరియు ప్రారంభము

- (1) ఈ చట్టాన్ని బాలల మరియు కౌమార కార్మిక (నిషేధం మరియు నియంత్రణ) చట్టం, 1986 అని పిలవచ్చు.
- (2) ఇది భారతదేశం మొత్తం విస్తరించి ఉంది.
- (3) ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలు, పార్టు III ని మినహాయించి, ఒకేసారి అమలులోకి వస్తాయి. మరియు పార్టు III కేంద్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా అధికార ప్రకటన చేసిన తేదీ నుండి మరియు పార్ట్ III కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారిక గెజిట్లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా ప్రకటించిన తేదీ నుండి అమలులోకి వస్తుంది. వివిధ తరగతుల స్థాపన కోసం వివిధ రాష్ట్రాలకు వివిధ తేదీలను నియమించవచ్చును

2. నిర్వచనాలు.

ఈ చట్టంలో, ఇతరత్రా విషయానికి అవసరమైతే తప్ప:

- (i) “కౌమారులు” పూర్తిగా 18 సంవత్సరాలు నిండకుండా, 14 సంవత్సరాలు నిండిన వారు అని అర్థం;
- (ia) “బాలలు” అంటే పద్నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తికాని పిల్లలు అని లేదా ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్య చట్టం, 2009, చిల్డ్రన్ ఆఫ్ రైట్ లో పేర్కొన్న విధంగా కావాల్సిన వయసు;
- (ii) “సముచిత ప్రభుత్వము” అనగా, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెందిన, లేక కేంద్ర ప్రభుత్వమునియంత్రణలో ఉన్న ఒక ఫ్యాక్టరీ లేదా ఒక పెద్ద ఓడరేవు లేదా గని లేదా ఆయిల్ ఫీల్డ్ లేదా రైల్వే నిర్వహణ యొక్క స్థాపనలవిషయంలో కేంద్రప్రభుత్వము అనియు, ఏదేని ఇతర విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అని అర్థము;
- (iii) “రోజు” అనగా రాత్రి మధ్యలో ప్రారంభమైన ఇరవై నాలుగు గంటలు;
- (iv) “వ్యవస్థ” లో ఓడ, వాణిజ్య ఏర్పాటు, పని-దుకాణం, పొలాలు,
- (v) నివాస హోటల్, రెస్టారెంట్, ఇల్లు, థియేటర్ లేదా బహిరంగ వినోద లేదా వినోద స్థలం;
- (vi) “కుటుంబం” ఒక ఉద్యోగి విషయంలో, ఆవృత్తి, భార్య లేదా భర్త, ఆవృత్తి యొక్క, మరియు వారి పిల్లలు, అలాంటి వ్యక్తి యొక్క సోదరుడు లేదా సోదరి, అని అర్థం;
- (vii) ఏదేని స్థాపన లేదా వర్క్ షాప్ విషయంలో “నియామకుడు” అనగా, అంటే స్థాపన లేదా వర్క్ షాప్ వ్యవహారాలపై అంతిమ నియంత్రణ కలిగిన వ్యక్తి;
- (viii) “పోర్ట్ అధికారగణం” అనగా ఏదేని ఒక పోర్టును నిర్వహించే అధికారం కలిగి ఉండటం.
- (ix) “సూచించిన” అంటే సెక్షన్ 18 కింద నియమాల ప్రకారం చేసిన సూచనలు;
- (x) “వారము” అంటే, శనివారం రాత్రి అర్ధరాత్రి ప్రారంభమై ఏడు రోజులు లేదా ఒక నిర్దిష్ట ప్రాంతం కోసం ఇన్స్పెక్టర్ రాతపూర్వకంగా ఆమోదించబడిన వంటి ఏ ఇతర రాత్రి నుంచి అయినా;
- (xi) “వర్క్ షాప్” అంటే పారిశ్రామిక ప్రక్రియను చేపట్టి ఏ ప్రాంగణమయినా (వాటి యొక్క ప్రాంతాలతో సహా) అంటే, ఫ్యాక్టరీల చట్టం, 1948 (1948 లో 63) యొక్క సెక్షన్ 67 లోని నిబంధనలను కలిగి ఉండేది కాకుండా, ప్రస్తుతానికి, వర్తిస్తాయి.

పార్టు II

నిర్దిష్ట వృత్తులు మరియు ప్రక్రియలలో బాలలను నియమించడంపై నిషేధం

3. నిర్దిష్ట వృత్తులు మరియు ప్రక్రియలలో బాలలను నియమించడంపై నిషేధం

- (1) ఏ పిల్లవాడినీ, ఏ వృత్తిలోను లేదా ప్రక్రియలోను ఉద్యోగనిమిత్తం నియమించరాదు.
- (2) ఉప సెక్షన్ (1) లో సూచించినటువంటి ఈ క్రింది పిల్లలకు ఇది వర్తించదు:
 - (a) షెడ్యూల్ లో పేర్కొన్న హానికర వృత్తులు లేదా ప్రక్రియలు కాకుండా అతని పాఠశాల గంటల తర్వాత లేదా సెలవుల్లో కుటుంబం కోసం లేదా కుటుంబ సంస్థ కోసం సహాయం చేయడం;

- (b) ప్రకటన, సినిమాలు, దూరదర్శన్ ధారావాహికలు లేదా సర్క్యస్ మినహా ఇతర వినోదం లేదా స్పోర్ట్స్ కార్యక్రమాలతో సహా దృశ్య వినోద పరిశ్రమలో ఒక కళాకారుడిగా పనిచేయడానికి సంబంధించి సూచించిన షరతులు మరియు భద్రతా చర్యలు:

ఈ నిబంధన కింద అలాంటి పనులు ఏ పిల్లవాడి యొక్క పాఠశాల విద్యను ప్రభావితం చేయవు.

విశదీకరణ- ఈ సెక్షన్ ప్రయోజనం కోసం, వ్యక్తీకరణ,

- (a) “కుటుంబం” అంటే పిల్లవాడికి సంబంధించిన వారు, అంటే అతని తల్లి, తండ్రి, సోదరుడు, సోదరి మరియు తండ్రి యొక్క సోదరి మరియు సోదరుడు, మరియు తల్లి యొక్క సోదరి మరియు సోదరుడు;
- (b) “కుటుంబ సంస్థ” అనేది ఇతర వ్యక్తుల నియామకంతో కుటుంబ సభ్యులు కూడా చేసే పని, వృత్తి, తయారీ లేదా వ్యాపారం;
- (c) “కళాకారుడు” అనగా ఒక నటుడు, గాయకుడు, క్రీడాకారుడు లేదా నేరుగా పాల్గొనే ఇతర వినోదం లేదా స్పోర్ట్స్ కు సంబంధించిన కార్యకలాపాలు ఉపవిభాగం (2) క్లాజు బి) కిందకు వస్తాయి.

3A. కొన్ని హానికర వృత్తులలో మరియు ప్రక్రియలలో కౌమారదశకు ఉపాధిని నిషేధించడం

షెడ్యూల్ లో పేర్కొన్న హానికరమైన వృత్తులలో లేదా కార్యక్రమాలలో ఏ కౌమారులూ ఉద్యోగం చేయకూడదు లేదా అనుమతించబడదు:

'కేంద్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా, ఒక కౌమార చట్టం కింద పేర్కొన్న ప్రమాదకరం కాని పని స్వభావాన్నిబట్టి మీరు పని చేయడానికి అనుమతి ఉండవచ్చు.'

4. ఈ షెడ్యూల్ ను సవరించే అధికారం.

అధికారిక గెజిట్లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా సెంట్రల్ గవర్నమెంట్, నోటిఫికేషన్ ద్వారా, ఈ షెడ్యూల్ లో ఏ వృత్తిని లేదా ప్రక్రియను జోడించవచ్చునో దాని ఉద్దేశాన్ని మూడు నెలల కన్నా తక్కువ కాకుండా నోటిసు ఇవ్వడం ద్వారా, షెడ్యూల్ను అనుగుణంగా సవరించబడుతుంది.

5. సాంకేతిక సలహా కమిటీ

- (1) షెడ్యూల్ లో వృత్తులను మరియు కార్యక్రమాలను అదనంగా చేర్చడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వడానికి సెంట్రల్ ప్రభుత్వం, అధికారిక గెజిట్లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా, సాంకేతిక సలహా కమిటీ అని పిలవబడే సలహా కమిటీని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. (ఇప్పటి నుండి ఈ సెక్షన్ లో కమిటీగా సూచిస్తారు).
- (2) ఈ కమిటీలో ఒక చైర్మన్ మరియు అటువంటి ఇతర సభ్యులు 10 మందికి మించకుండా, కేంద్ర ప్రభుత్వంచే నియమించబడతారు.
- (3) అవసరమైన వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి మరియు దాని స్వంత విధానాన్ని నియంత్రించడానికి కమిటీ తప్పనిసరిగా సమావేశం అయ్యే అధికారం కలిగి ఉంటుంది.
- (4) కమిటీ, ఈ విధంగా చేయవలసిన అవసరం ఉందని నిర్ణయించినట్లయితే, ఒకటి లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ ఉప కమిటీలను ఏర్పరుచుకుంటాయి మరియు అటువంటి సబ్-కమిటీకి, సాధారణంగా లేదా ఏదైనా ప్రత్యేక అంశంపై పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లయితే, కమిటీ సభ్యుడు కాని వ్యక్తితో నియమిస్తారు.
- (5) కార్యాలయం నిర్ణీతకాలం, కార్యాలయంలో సాధారణ ఖాళీలను భర్తీచేసే పద్ధతి, కమిటీ చైర్మన్ మరియు ఇతర సభ్యులకు చెల్లించవలసిన అలవెన్సులు ఏమయినా ఉంటే, కమిటీ యొక్క సభ్యుడు కాకుండా, దాని ఏదేని ఉప కమిటీల సభ్యుడిగా ఉన్న వ్యక్తి నియమించుకోవచ్చు వంటి విషయాలకు సంబంధించిన పరిస్థితులు మరియు పరిమితుల విషయం గురించి ఇది కమిటీకి సూచించబడవచ్చు.

పార్టు III

కౌమారులు చేసే పని పరిస్థితుల నియంత్రణ

6. వర్తించే భాగం

సెక్షన్ 3A లో ఉదహరించిన వృత్తులు లేదా ప్రక్రియలు కొనసాగించకుండా ఉన్న ఒక స్థాపన లేదా ఒకే తరగతికి చెందిన స్థాపనకు ఈ పార్టు యొక్క నిబంధనలు వర్తిస్తాయి.

7. పని గంటలు మరియు వ్యవధి

- (1) ఏ సంస్థలోనైనా కౌమారుడు పనిచేస్తున్నప్పుడు ఆ సంస్థ లేదా అటువంటి తరగతి సంస్థలలో సూచించబడిన విధంగా కంటే ఎక్కువ గంటల సమయం పనిచేయాల్సిన అవసరం లేదు, లేదా అనుమతించబడదు.
- (2) ప్రతి రోజు పనిచేసే కాల వ్యవధి మూడు గంటల కంటే ఎక్కువ కాకుండా నిర్ణయించుకోవాలి. మరియు ఏ కౌమారుడయినా కనీసం ఒక గంట విరామం తీసుకున్న తర్వాత మూడు గంటల కంటే ఎక్కువ పనిచేయరాదు.

- (3) ఒక కొమారుని యొక్క పని కాలం కాలాన్ని బట్టి, అతని విరామం కూడా కలుపుకొని నిర్ణయించబడాలి. సెట్ సెక్షన్ (2) కింద, ఏ రోజయినా పని కోసం వేచి ఉండే సమయంతో సహా అది ఆరు గంటల కంటే ఎక్కువ ఉండకూడదు.
- (4) ఏ కొమారుడు 7 p.m మరియు 8 p.m మధ్య పనిచేయడానికి అనుమతి లేదు లేదా చేయాల్సిన అవసరం లేదు.
- (5) ఏ కొమారుడు అదనపు పనిగంటలు చేయాల్సిన అవసరం లేదా అనుమతి లేదు.
- (6) ఒక సంస్థలో ఏదేని ఒకరోజు పనిచేస్తున్న కొమారుడు, అదే రోజు మరొక సంస్థలో పనిచేయడం అనుమతించబడదు.

8. వారాంతపు శలవులు

ఒక సంస్థలో నియమించబడ్డ ప్రతి కొమారుడు, వారంలో ఒక పూర్తిరోజు, శాశ్వతంగా ఆక్యుపయర్ చే ఒక నోటీస్ ద్వారా పేర్కొనబడిన ఏరోజైనా, సంస్థలో ఒక బహిరంగ ప్రదేశంలో ప్రదర్శించబడిన మరియు ఆ పేర్కొన్న రోజు ఆక్యుపయర్ చే మూడు నెలలకు ఒక్కసారి తప్ప మార్పుచేయబడని రోజు.

9. ఇన్స్పెక్టర్ కు నోటీస్

- (1) ఒక కొమారుని నియమించుకున్న లేదా పనిచేయడానికి అనుమతి పొందిన స్థాపనకు సంబంధించిన ప్రతి ఆక్యుపయర్ ఈ చట్టం అమలులోకి రావడానికి ముందరే ఆక్యుపయర్ కొమారుని నియమించుకున్నట్లయితే చట్టం అమలు అయ్యే ముప్పది రోజులలోగా ఆ పరిధిలోని ఇన్స్పెక్టర్ లిఖిత పూర్వకంగా ఈ క్రింది వివరములను అందించాలి:
- (a) స్థాపన పేరు మరియు పరిస్థితి;
- (b) స్థాపన యొక్క వాస్తవ నిర్వహణలో వ్యక్తి యొక్క పేరు;
- (c) స్థాపనకు సంబంధించిన సమాచారము పంపవలసిన చిరునామా; మరియు
- (d) స్థాపనలో చేపట్టబడిన వృత్తి లేదా ప్రక్రియ యొక్క స్వభావం.
- (2) ఒక కొమారుని నియమించుకున్న లేదా పనిచేయడానికి అనుమతి పొందిన స్థాపనకు సంబంధించిన ప్రతి ఆక్యుపయర్ ఈ చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత వెంటనే ఆక్యుపయర్ కొమారుని నియమించుకున్నట్లయితే చట్టం అమలు అయ్యే ముప్పది రోజులలోగా ఆ పరిధిలోని ఇన్స్పెక్టర్ లిఖిత పూర్వకంగా ఉపసెక్షన్ (1) లో ఉన్న వివరములను అందించాలి:

వివరణ: ఉపసెక్షన్ (1), (2) కొరకు సంస్థకు సంబంధించి చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తేదీ, అనగా సంస్థకు సంబంధించి అటువంటి సంస్థలకు సంబంధించి ఈ చట్టాన్ని ఆచరణకు తెచ్చిన నాటినుండి.

- (3) ఏ సంస్థ నిర్వహణ అయినా నిర్వాహకుని కుటుంబ సహకారంతో, లేదా పాఠశాల ద్వారా స్థాపించబడిన లేదా ప్రభుత్వం ద్వారా సహాయం పొందుతున్న లేదా ప్రభుత్వం గుర్తించిన సంస్థలకు సెక్షన్ 7,8,9 వర్తించవు.

10. వయస్సుకు సంబంధించి వివాదాలు

ఒక సంస్థలో ఎవరయినా ఒక కొమారుడు పనికోసం నియమితుడైనప్పుడు, అతని వయసుకు సంబంధించిన విషయంలో ఇన్స్పెక్టర్ కు మరియు ఆక్యుపయర్ (నియామకుడు) కు మధ్య ప్రశ్న తలెత్తినప్పుడు, అటువంటి కొమారుడికి వయసు ధృవీకరణ సర్టిఫికేట్ లేనప్పుడు, సూచించబడిన వైద్య అధికారిచే జారీచేయబడిన అటువంటి సర్టిఫికేట్ ను ఇన్స్పెక్టర్ పరిగణలోకి తీసుకుంటాడు.

11. రిజిస్టర్డ్ నిర్వహణ

ఏ సంస్థలోనైనా పనిచేయడానికి నియమితుడైన లేదా అంగీకరించబడిన కొమారుని విషయంలో ప్రతి ఆక్యుపయర్ ఈ రిజిస్టర్డ్ ను నిర్వహించాలి. ఏదయినా సంస్థలో పనిచేస్తున్న సమయంలో లేదా పనిజరుగుతున్న సమయంలో అన్ని వేళలా ఒక ఇన్స్పెక్టర్ చే ఇన్స్పెక్షన్ జరుగుతున్నప్పుడు వీటిని అందుబాటులో ఉంచాలి. వీటిలో:

- (a) పని చేయడానికి నియమించబడిన లేదా అంగీకరించబడిన ప్రతి కొమారుడి యొక్క పేరు మరియు పుట్టిన తేదీ;
- (b) అటువంటి కొమారులు పనిచేసే గంటలు మరియు అతనికి కేటాయించిన కాలావధి ;
- (c) అటువంటి ఏ కొమారుడయినా చేసే పని; మరియు
- (d) సూచించినటువంటి ఇతర వివరాలు

12. సెక్షన్లు 3A మరియు 14 యొక్క సారాంశాన్ని కలిగిన నోటీసును ప్రతి రైల్వే పరిపాలన, ప్రతి పోర్ట్ అథారిటీ మరియు ప్రతి నియమితవారు రైల్వేలోని ప్రతి స్టేషన్ వద్ద లేదా ఒక పోర్ట్ యొక్క

పరిమితుల్లో లేదా కార్యాలయ స్థలంలో ఒక ప్రస్తుతమైన మరియు అందుబాటులోని ప్రదేశంలో ప్రదర్శించవచ్చు, ఈ సందర్భంలో నోటీసు, స్థానిక భాష మరియు ఆంగ్ల భాషలో ఉంటుంది.

13. ఆరోగ్యము మరియు రక్షణ

- (1) ఏదయినా స్థాపనలో నియమించబడిన కొమారుడు లేదా పనిచేయడానికి అనుమతిని పొందిన కొమారుని యొక్క ఆరోగ్యము మరియు రక్షణ కోసం సముచిత ప్రభుత్వం, అధికార ప్రకటనలో నోటిఫికేషన్ ద్వారా నిబంధనలను తయారుచేయవచ్చు.
- (2) రాబోయే నిబంధనలకు సాధారణత పక్షపాతం లేకుండా, చెప్పబడిన నియమాలు కింది విషయాలన్నింటికీ లేదా క్రింది వాటిలో దేనికయినా ఆపాదించవచ్చు:
- (a) పని ప్రదేశంలో శుభ్రత ఉండాలి కానీ విసుగు కలిగించేదిగా ఉండకూడదు;
- (b) వ్యర్థాలు మరియు విసర్జనల నిర్మూలన;
- (c) వెంటిలేషన్ మరియు ఉష్ణోగ్రత;
- (d) దుమ్ము మరియు పొగ;
- (e) కృత్రిమ ఆర్థికరణ;
- (f) లైటింగ్;
- (g) త్రాగునీరు;
- (h) లాట్రీన్ మరియు మూత్రాలు;
- (i) ఉమ్మిటోట్టెలు;
- (j) యంత్రాల ఫెన్సింగ్;
- (k) కదులుతున్న యంత్రాలు లేదా సమీపంలో పనిచేయడం;
- (l) ప్రమాదకరమైన యంత్రాలపై పిల్లల నియామకం;
- (m) ప్రమాదకరమైన యంత్రాలపై పిల్లల నియామకానికి సంబంధించి సూచన, శిక్షణ మరియు పర్యవేక్షణ;
- (n) శక్తిని తగ్గించే పరికరం;
- (o) స్వయం చాలిత యంత్రాలు;
- (p) నూతన యంత్రాలను అలవాటుచేసుకోవడం.
- (q) నేల, మెట్లు మరియు యాక్సెస్ మార్గాలు;
- (r) గుంటలు, కూర్చులు, అంతస్తులలో ఓపెనింగ్ మొదలైనవి.
- (s) అధిక బరువులు;
- (t) కళ్ళకు రక్షణ;
- (u) పేలుడు లేదా మండే దుమ్ము, గ్యాస్ మొదలైనవి;
- (v) మంటల సమయంలో జాగ్రత్తలు;
- (w) భవనాల నిర్వహణ, మరియు
- (x) భవనాలు మరియు యంత్రాల భద్రత.

పార్టు IV

ఇతర విషయాలు

14. జరిమానాలు

- (1) సెక్షన్ 3 లో ఉన్న నిబంధనలను ధిక్కరిస్తూ ఎవరైతే ఏ పిల్లలైనా పనిలో నియమించినట్లైతే, వారికి కనీసం ఆరు నెలల నుండి 2 సంవత్సరాల వరకూ జైలు శిక్ష విధించబడుతుంది. లేదా కనీసం ఇరవై వేల నుండి 50 వేల వరకూ జరిమానా విధించబడుతుంది. లేదా జరిమానా, జైలు శిక్ష విధించబడుతుంది.

సాధారణంగా పిల్లల తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు శిక్షించబడరు. కానీ సెక్షన్ 3 నిబంధనలకు ధిక్కరిస్తూ వాణిజ్య అవసరాలకు పిల్లల నియామకాన్ని అనుమతించిట్లయితే, వారు కూడా శిక్షించబడతారు.

- (1A). సెక్షన్ 3A లో ఉన్న నిబంధనలను ధిక్కరిస్తూ ఎవరైతే ఏ కొమారుడినైనా పనిలో నియమించినట్లైతే, వారికి కనీసం ఆరు నెలల నుండి 2 సంవత్సరాల వరకూ జైలు శిక్ష లేదా కనీసం ఇరవై వేల నుండి 50 వేల వరకూ జరిమానా లేదా రెండు శిక్షలు విధించబడుతాయి.

సాధారణంగా కొమారుల తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు శిక్షించబడరు. కానీ సెక్షన్ 3A నిబంధనలను ధిక్కరిస్తూ వాణిజ్య అవసరాలకు కొమారుల నియామకాన్ని అనుమతించిట్లయితే, వారు కూడా శిక్షించబడతారు.

- (1B). సెక్షన్లు (1) మరియు (1 ఎ) లో పేర్కొనబడిన అంశాలతో సంబంధం లేకుండా సెక్షన్ 3 లేదా సెక్షన్ 3 ఎ లో సూచించినట్లుగా తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు, మొదటసారి నేరానికి సంబంధించి శిక్షకు బాధ్యులవ్వరు.

- (2) ఎవరైతే సెక్షన్ 3, 3ఎ లకు వ్యతిరేకంగా, అదే నేరాన్ని తర్వాత కూడా చేసినట్లయితే వారికి కనీసం ఆరు నెలల నుండి 2 సంవత్సరాల వరకూ జైలు శిక్ష విధించబడుతుంది.

- (3) ఎవరైతే:

- (a) (రద్దు చేయబడింది)
- (b) (రద్దుచేయబడింది)
- (c) (రద్దు చేయబడింది)
- (d) ఈ చట్ట పరిధిలోని అంశాలకు అనుకూలంగా ఉండరే లేదా వ్యతిరేకిస్తారో వారికి సాధారణ జైలు శిక్ష నుండి ఒక నెల వరకూ లేదా పదివేల రూపాయల జరిమానా లేదా జరిమానా మరియు జైలుశిక్ష విధించబడుతుంది.

14A. నేరాలను విచారణ జరపడం

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్, 1973 లో పేర్కొన్న అంశాలకు సంబంధం లేకుండా ఏ యజమాని అయినా నేరానికి పాల్పడితే సెక్షన్ 3 లేదా సెక్షన్ 3A క్రింద శిక్షించబడతారు.

14B. బాలల మరియు కొమార శ్రామిక పునరావాస నిధి

- (1) ప్రతి జిల్లాలో లేదా రెండు మూడు జిల్లాలకు ప్రభుత్వం ఒక నిధిని బాలల మరియు కొమార శ్రామికుల పునరావాస నిధి పేరుతో ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ జిల్లాల పరిధిలో కొమార బాలల యజమానులు చెల్లించిన జరిమానా రుసుము ఈ నిధికి చేర్చబడుతుంది.
- (2) సబ్ సెక్షన్ (1) ప్రకారం ఎవరి నిమిత్తమయితే జరిమానా విధించబడిందో ఆయా కొమార బాలలు ప్రతి ఒక్కరికి సముచిత ప్రభుత్వము పదిహేనువేల రూపాయలను ఆ నిధికి అందించాలి.
- (3) సబ్ సెక్షన్ (1) మరియు (2) ప్రకారం ఆ నిధికి సొమ్మును జమచేసే విధానాన్ని లేదా బాంకులను సంబంధిత ప్రభుత్వము నిర్ణయిస్తుంది.
- (4) సబ్ సెక్షన్ (3) క్రింద జమచేయబడిన సొమ్ము, దానిపై వచ్చిన వడ్డీ, సంబంధిత కొమారబాలలకు సూచించిన విధంగా చెల్లించాలి.

విశదీకరణ: — సముచిత ప్రభుత్వం యొక్క ప్రయోజనం నిమిత్తం, కేంద్ర ప్రభుత్వం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 239 ఎ కింద ఒక కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం యొక్క నిర్వాహకుడు లేదా లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ కు కలిగి ఉంటుంది.

14C. రక్షిత పిల్లవాడు లేదా కొమారుని యొక్క పునరావాసం

ఈ చట్ట నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా నియమించబడిన కొమారబాలలను రక్షించి, ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న చట్టాలనుసరించి పునరావాసాన్ని కలిగించాలి.

14D. నేరాల నివృత్తి (రాజీ కుదుర్చుకోవడం)

- (1) క్రిమినల్ ప్రొసీజర్, 1973 నియమావళికి సంబంధం లేకుండా, సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (3) క్రింద ఎవరైనా మొదటి నేరానికి పాల్పడితే ఆ నిందితుడు లేదా తల్లి లేదా సంరక్షకుడు దరఖాస్తు మేరకు శిక్షావిధానం మరియు సంబంధిత ప్రభుత్వానికి జరిమానాను జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ నిర్ణయించవచ్చు.
- (2) నేరారోపణ చేయబడిన వ్యక్తి నేరానికి పడిన శిక్షగా అంతటి మొత్తాన్ని చెల్లించలేకపోతే, అప్పుడు, ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా అలాంటి వ్యక్తిపై చర్యలు కొనసాగించబడతాయి.
- (3) ఏదయినా ప్రాసిక్యూషన్ జరిపేముందరే ఆ నేరం చట్టపరంగా రాజీ పడి పరిష్కారం అయిపోతే, ఎవరయితే రాజీ పరిష్కారం అయ్యాడో ఆ నిందితునికి సంబంధించి వ్యతిరేకంగా అటువంటి నేరం గురించి ప్రాసిక్యూషన్ ప్రారంభించబడదు.
- (4) ఏదయినా ప్రాసిక్యూషన్ ప్రారంభించిన తర్వాత ఆ నేరం గురించి చట్టపరంగా రాజీపడి పరిష్కారం చేసుకుంటే, అటువంటి రాజీ ఒప్పందాన్ని ఏదయితే ప్రాసిక్యూషన్ పెండింగ్ లో ఉందో దానిగురించి ఇచ్చిన అంగీకార ఒప్పందాన్ని కోర్టుకు వ్రాతపూర్వకంగా తీసుకువచ్చి ఇవ్వాలి. అప్పుడు ఎవరికయితే ఈ రాజీ గురించి సంబంధమున్నదో వారు విడుదలవుతారు.

15. జరిమానాలకు సంబంధించి కొన్ని సూత్రాలను సవరించిన అప్లికేషన్

- (1) ఎవరైనా ఒక వ్యక్తి, సబ్ సెక్షన్ (2) లో పేర్కొన్న నిబంధనల యొక్క ఏదైనా వివాదానికి సంబంధించి దోషిగా నిర్ధారించబడినప్పుడు, ఈ చట్టం యొక్క సెక్షన్ 14 లోని ఉపసెక్షన్లు (1) మరియు (2) లో పేర్కొన్న నిబంధనల ప్రకారం జరిమానాకు బాధ్యుడవుతాడు. ఆ నిబంధనలు కలిగి ఉన్న చట్టాల కింద కాదు.
- (2) సబ్ సెక్షన్ (1) లో ప్రస్తావించిన నిబంధనలను కింద పేర్కొడమైనవి:
 - (a) ఫ్యాక్టరీల చట్టం, 1948 లోని (1948 యొక్క 63) సెక్షన్ 67;
 - (b) గనుల చట్టం, 1952 లోని (1952 లో 35) సెక్షన్ 40;
 - (c) మర్చెంట్ షిప్పింగ్ చట్టం, 1958 లోని సెక్షన్ 109 (1958 లో 44); మరియు
 - (d) మోటార్ ట్రాన్స్ పోర్టు వర్క్స్ చట్టం, 1961 లోని సెక్షన్ 21 (1961 లో 27)

16. నేరాలకు సంబంధించిన విధానము

- (1) ఏ వ్యక్తి, పోలీసు అధికారి లేదా ఇన్స్పెక్టర్ అయినా, ఈ చట్టంలోని ఒక నేరం యొక్క కమీషన్ ను సమర్థ అధికార పరిమితిలో ఉన్న ఏ కోర్టులోనైనా కంప్లైంట్ చేయవచ్చు.
- (2) ఈ చట్ట ప్రయోజనాల నిమిత్తం, ఒక సూచించబడిన వైద్య అధికారి మంజూరు చేయబోయే పిల్లవాని వయసుకు సంబంధించిన ప్రతి సర్టిఫికేట్, బాలల వయస్సుకి సంబంధించినది ఇది ఎవరిది అనేదానిని నిరూపించదగిన సాక్ష్యంగా ఉండాలి.
- (3) ఒక మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ లేదా ఒక మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేట్ కంటే తక్కువస్థాయి న్యాయస్థానమేదీయు, ఈ చట్టము క్రింద శిక్షార్హమైన ఏ అపరాధమును విచారణ చేయరాదు.

17. ఇన్స్పెక్టర్ల నియామకం

ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా భద్రత కల్పించే ప్రయోజనాల కోసం సముచిత ప్రభుత్వం ఇన్స్పెక్టర్లను నియమించగలదు, మరియు ఆవిధంగా నియమించిన ఏ ఇన్స్పెక్టర్ అయినా, భారత శిక్షా కోడ్ (45/1860) యొక్క అర్థంతో ఒక ప్రజా సేవకుడుగా పరిగణించబడతారు.

17A. నిబంధనలను అమలు చేయడానికి జిల్లా మేజిస్ట్రేట్

సముచిత ప్రభుత్వం అటువంటి అధికారాలను విధులను నిర్వహించడానికి అవసరమయితే ఈ చట్టం లోని నిబంధనలను సరైన విధంగా అమలు పరచడానికి జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ కు అప్పగించవచ్చును . జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ తన క్రింది అధికారులకు ఏదేని విధి నిర్వహించే అధికారాలను స్థానిక పరిధులను అనుసరించి అధికారాలను అప్పగించవచ్చును.

17B. తనిఖీ మరియు పర్యవేక్షణ

ఎక్కడయితే నిరోధించిన మరియు ప్రమాదకర వృత్తులలో పిల్లల నియామకం జరుగుందనే ప్రదేశాల గురించి సముచిత ప్రభుత్వం ఆయా ప్రాంతాల్లో క్రమానుగతంగా తనిఖీ చేయడానికి, దాని యొక్క నిబంధనలకు సంబంధించి సమస్యలను పర్యవేక్షిస్తుంది.

18. నిబంధనల తయారీకి అధికారం

- (1) అధికారిక గెజిట్లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా మరియు మునుపటి ప్రచురణ పరిస్థితికి సంబంధించి, ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలను అమలులోకి తెచ్చుటకు సముచిత ప్రభుత్వం నియమాలను తయారుచేస్తుంది.
- (2) ప్రత్యేకంగా మరియు ముందే పేర్కొన్న అధికారం యొక్క సామాన్యతకు పక్షపాతం లేకుండా, అటువంటి నియమాలను అన్నింటికీ లేదా క్రింది వాటిలో వేటికయినా అందించవచ్చు, అవి:

- (a) ఉప సెక్షన్ (2) మరియు క్లాజ్ (బి) క్రింద ఉన్న పరిస్థితులు మరియు భద్రతా చర్యలు, మరియు సెక్షన్ 3 యొక్క సబ్ సెక్షన్ (2) యొక్క వివరణకు క్లాజ్ (బి) క్రింద ఉన్న ఇతర కార్యకలాపాలు;
- (b) కార్యాలయపు పదవీకాలం, సాధారణ ఖాళీలు నింపే పద్ధతి, సాంకేతిక సలహా కమిటీ యొక్క ఛైర్మన్ మరియు సభ్యులకు చెల్లించాల్సిన రుసుములు మరియు ఒక సబ్-కమిటీకి సెక్షన్ 5 యొక్క ఉప సెక్షన్ (5) కింద సభ్యుని నియమించాల్సిన విషయానికి సంబంధించి పరిస్థితులు మరియు పరిమితులు;
- (c) సెక్షన్ (7) యొక్క ఉప సెక్షన్ (1) కింద ఒక కొమారుడు పనిచేయడానికి అవసరమైన లేదా అంగీకరించిన పనిగంటలు;
- (d) నియామకంలో ఉన్న లేదా నియామకాన్ని కోరుతున్న యువతకు సంబంధించి వయస్సు సర్టిఫికేట్ మంజూరు, అటువంటి సర్టిఫికేట్, అటువంటి సర్టిఫికేట్ రూపంలో జారీ చేయగల వైద్య అధికారులు, అటువంటి ధృవపత్రాలు మరియు అటువంటి సర్టిఫికేట్ జారీ చేసే పద్ధతులు.

సంబంధిత అధికారుల ద్వారా వయస్సు యొక్క ధృవీకరణ విషయంలో సంతృప్తికరంగా భావించేందుకు దరఖాస్తుతో పాటు ఏదైనా సర్టిఫికేట్ మంజూరుచేసే విషయంలో ఎటువంటి ఛార్జ్ ఉండదు.

- (e) సెక్షన్ 11 ప్రకారం నిర్వహించబడుతున్న ఇతర వివరాలను నమోదు చేసే రిజిస్టర్.
- (f) సెక్షన్ 14B లోని సబ్ సెక్షన్ (4) కింద పిల్లవాడికి లేదా కొమారుడికి ఎమౌంట్ ను చెల్లించే పద్ధతి;
- (g) సెక్షన్ 14 డి సబ్ సెక్షన్ (1) కింద నేరానికి కూర్చిన పద్ధతిని, సముచిత ప్రభుత్వానికి చెల్లించాల్సిన పద్ధతి;
- (h) అమలు చేయవలసిన అధికారాలు మరియు పేర్కొన్న అధికారిచే నిర్వహించాల్సిన బాధ్యతలు మరియు సెక్షన్ 17 ఎ కింద ఇటువంటి అధికారాలు లేదా విధులు అమలు చేయవలసిన స్థానిక పరిమితులు.

19. పార్లమెంట్ లేదా స్టేట్ లెజిస్లేషన్ ముందు వేయాల్సిన నియమాలు మరియు నోటిఫికేషన్లు.

- (1) ఈ చట్టము క్రింద కేంద్రప్రభుత్వము చేసిన ప్రతి నియమము మరియు సెక్షన్ 4 కింద జారీ చేసిన ప్రతి నోటిఫికేషన్ ను, దానిని చేసిన పిమ్మట వీలైనంత శీఘ్రముగా, పార్లమెంటు సమావేశములో ఉన్నప్పుడు మొత్తము ముప్పది దినముల కాలావధిపాటు దాని ప్రతియొక్క సభ సమక్షమున ఉంచవలెను. ఆ కాలావధి ఒకే సమావేశములో గాని రెండు లేక అంతకు మించి వరుసగా వచ్చు సమావేశములలో కానీ చేయియుండవచ్చును. మరియు పైన చెప్పిన సమావేశము లేదా వరుసగా వచ్చు సమావేశములకు వెనువెంటనే వచ్చు సమావేశము ముగియుటకు పూర్వము ఆ నియమములలో ఏదేని మార్పు చేయుటకు ఉభయసభలు అంగీకరించినచో, లేక ఆ నియమము చేయరాదని ఉభయ సదనములు అంగీకరించినచో, అటు పిమ్మట ఆ నియమము అట్లు మార్పుచేసిన రూపములో మాత్రమే అమలు కలిగి ఉంటుంది, లేదా సందర్భానుసారంగా, ప్రభావరహితమై ఉండును. అయినప్పటికనీ, ఏదేని అట్టి మార్పుగానీ రద్దుగానీ అంతకు పూర్వము ఆ నియమము క్రింద చేసి యుండిన దేని విశ్వసనీయతకు భంగము కలిగించరాదు.
- (2) ఈ చట్టం క్రింద ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన ప్రతి నిబంధన, అది తయారయిన వెంటనే, వీలైనంత శీఘ్రంగా ఆ రాష్ట్ర శాసనసభ ముందు ప్రవేశపెట్టవలెను.

20. చట్టం నిరోధించని కొన్ని ఇతర నిబంధనలు:

సెక్షన్ 15 లో ఉన్న నిబంధనలకు సంబంధించి, ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలు మరియు దాని యొక్క నియమాలు, ఫ్యాక్టరీ చట్టం, 1948, ప్లాంటేషన్ లేబర్ యాక్ట్, 1951 మరియు గనుల చట్టం 1952 యొక్క నిబంధనలతో పాటు అదనంగా ఉండటానికి కానీ తక్కువ చేయడానికి కాదు.

21. ఇబ్బందులను తొలగించే అధికారం

- (1) ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనల అమలులో ఏదయినా సమస్య తలెత్తితే, కేంద్రప్రభుత్వం అధికార గెజిట్ లో ప్రచురించడం ద్వారా, ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలతో అసంబంధమైనటువంటి నిబంధనలను తీసివేయడానికి, క్లిష్టతగా ఉన్న అంశాలను తొలగించడానికి ఆదేశాలు ఇవ్వవచ్చును.

ఈ చట్టం రాష్ట్రపతి ఆమోదం పొందిన తేదీ నుండి మూడు సంవత్సరాలు గడువు ముగిసిన తర్వాత అటువంటి ఉత్తర్వు జరగదు.

- (2) ఈ సెక్షన్ కింద చేసిన ప్రతి ఉత్తర్వు, తయారు చేయబడిన పిమ్మట వీలయినంత శీఘ్రంగా పార్లమెంటు సభల సమక్షమున ప్రవేశపెట్టాలి.

22. ఉపసంహరణ మరియు సేవింగ్

- (1) 1938 లో పిల్లల నియామక చట్టం, (1938 లో 26) ఇప్పటినుండి ఉపసంహరించబడింది.
- (2) ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా లేనందున, రద్దు చేసినట్లయితే, అలాంటి రద్దు ఏదైనా చేసినట్లు లేదా ఏదైనా చర్య తీసుకోవాలి లేదా అమలు చేయబడిన లేదా అమలు చేయబడిన చర్య తీసుకున్నప్పటికీ, ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా లేనప్పుడు ఈ చట్టం యొక్క సంబంధిత నిబంధనల కింద చేయబడుతుంది

23. 1948 లో యాక్టు 11 యొక్క సవరణ

కనీస వేతన చట్టం, 1948 యొక్క సెక్షన్ 2లో:

- (i) క్లాజు (a) కోసం, ఈ క్రింది క్లాజులను ప్రత్యామ్నాయం చేయబడ్డాయి, వాటిలో:
- (a) “కొమారులు” పూర్తిగా 18 సంవత్సరాలు నిండకుండా, 14 సంవత్సరాలు నిండిన వరు అని అర్థం.
- (aa) “వయోజనుడు” అంటే 18 సంవత్సరాలు పూర్తిచేసుకున్న వ్యక్తి;
- (ii) క్లాజు తర్వాత, ఈ క్రింది క్లాజును చేర్చడమైంది, అది:
- (bb) “బాలలు” అంటే పద్నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తికాని పిల్లలు అని అర్థం;

24. 1951 లో యాక్టు 69 యొక్క సవరణ

ప్లాంటేషన్ లేబర్ యాక్ట్, 1951 లో

- (a) సెక్షన్ 2 లో, క్లాజులు (A) మరియు (సి) లో, పదం “పదిహేనవ” పదం కోసం “పద్నాల్గవ” నిర్ణయించబడింది
- (b) సెక్షన్ 24 వదిలివేయబడింది.
- (c) సెక్షన్ 26లో, ప్రారంభ భాగంలో, “ఎవరైతే అతని వయసు 12 సంవత్సరాలు” అనే పదాలు వదిలివేయబడ్డాయి.

25. 1958 లో యాక్టు 44 యొక్క సవరణ

1958 లో మర్చంట్ షిప్పింగ్ యాక్టు, సెక్షన్ 109 లో “పదిహేనవ” పదం కోసం బదులుగా “పద్నాలుగవ” నిర్ణయించబడింది.

26. 1961 లో యాక్టు 27, యొక్క సవరణ

మోటార్ ట్రాన్స్పోర్ట్ వర్కర్స్ యాక్ట్, 1961, సెక్షన్ 2 లో, క్లాజులు (A) మరియు (సి) లో, పదం “పదిహేనవ” పదం కోసం “పద్నాల్గవ” నిర్ణయించబడింది

షెడ్యూల్

(సెక్షన్ 3A]

- (1) గనులు
- (2) మండే పదార్థాలు లేదా ప్రేలుడు పదార్థాలు.
- (3) హానికర ప్రక్రియ

వివరణ - ఈ షెడ్యూల్ యొక్క ప్రయోజనాల కోసం, 1948 ఫ్యాక్టరీల చట్టం యొక్క నిబంధన (cb) లో కేటాయించిన అర్థం “హానికర ప్రక్రియ”గా ఇవ్వబడింది.